

ANGREB AF SKADEGØRERE I VINTERSÆD, VÅRSÆD OG ALM. RAJGRÆS I REGISTRERINGSNETTET I UGE 22

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

I hvede skal indsatsen ved svampebekæmpelse tilpasses de tørre forhold. Der er udløst skadedyrsbekæmpelse i flere vårbyg- og havremarker.

7. registrering i vintersæd 28.-29. maj 2018

Vi beklager, at der stadig er en række tekniske fejl og mangler i præsentationen af data fra registreringsnettet. Teknikerne arbejder fortsat på at rette fejlene.

Indtil vækststadiet 32 (2 knæ udviklet) bedømmes angrebene i registreringsnettet i korn på hele planten. Fra og med vækststadium 32 bedømmes ikke på hele planten, men kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade.

VINTERHVEDE

Svampesituationen i hvede er i år usædvanlig grundet det tørre vejr. Der er nu kommet nedbør flere steder, men det er fortsat tørt de fleste steder.

Septoria: Angrebene er pt. svage i de fleste marker, og kun i få marker ses lidt mere udbredte angreb. I maj har der kun været lidt nedbør, men i nogle områder er faldet lidt mere nedbør bl.a. den 10. maj. Inkubationstiden for Septoria er ca. 3 uger og lidt kortere i varmt vejr. Uanset antal dage med nedbør anbefales en bekæmpelse i modtagelige sorter omkring skridning ved over 10 procent angrebne planter (vurderet på de 3 øverste blade).

Gulrust: Der er fundet mest gulrust i Kalmar, hvor der i registreringsnettet denne uge er fundet gulrust i ca. 25 procent af markerne (0,01 – 100 procent angrebne planter). Næstmest er denne uge fundet i Creator (ca. 15 procent af markerne) og Benchmark (ca. 15 procent af markerne). Derudover er der fundet gulrust i 2 marker med Elixer (0,01-0,1 procent angrebne planter), 2 marker med Torp (0,1 procent angrebne planter), 1 mark med Sheriff (0,01 procent angrebne planter) og 1 mark med KWS Lili (0,01 procent angrebne planter).

Fra praksis er også meldt om flest fund i Kalmar efterfulgt af Benchmark. Mht. tidligere fund af gulrust henvises til kommentaren i den forløbne uge.

Brunrust: Der er kun fundet brunrust i en enkelt mark ved Karise (1 procent angrebne planter). Brunrust trives i varmt vejr, så udviklingen skal følges i år.

Hvedebladplet: Der er i de pløjede marker fundet hvedebladplet i ca. 20 procent af observationerne med 1-100 procent angrebne planter. Hvedebladplet er især et problem ved forfrugt hvede og samtidig reduceret jordbearbejdning. I år er dog også fra praksis i flere tilfælde meldt om mere udbredte angreb i pløjede marker med planterester af hvede. Svampen trives ved bladfugt og høje temperaturer. Bekæmpelse anbefales ved over 25 procent angrebne planter.

I flere marker optræder også bladspætninger, som ikke må forveksles med hvedebladplet.

Meldug: Der er meldug i ca. 10 procent af observationerne og fortsat mest i Torp. Evt. meldugbekæmpelse er kun aktuel indtil begyndende skridning og er derfor ikke længere aktuel i de fleste marker.

Bekæmpelse: I områder af landet, hvor der er fundet gulrust, er der i Kalmar, Benchmark og Creator mange steder udført en svampebekæmpelse i vækststadium 39 (fanebladet fuldt udviklet). I disse marker anbefales en gentagen behandling ca. 2 uger senere med 25-30 procent dosis af midler med god effekt mod gulrust og Septoria, dvs. f.eks. 0,375-0,45 l Bell eller 0,375-0,45 l Viverda + 0,5 l Ultimate S. Andre løsninger med god effekt mod gulrust og Septoria f.eks. Bell/Viverda blandet med Prosaro kan også anvendes, hvis der i vækststadium 39 er anvendt løsninger med meget SDHI-middel.

Hvor der endnu ikke er udført en behandling kan i alle sorter bortset fra Sheriff til den afsluttende behandling omkring skridning anvendes 30-40 procent dosering, dvs. 0,45 - 0,6 l Bell eller 0,45 - 0,6 l Viverda + 0,5 - 0,6 l Ultimate S. I Sheriff kan anvendes lidt lavere dosis nemlig 25-30 procent dosis, dvs. 0,375 – 0,45 l Bell eller 0,375-0,45 l Viverda + 0,5 l Ultimate S.

Det nuværende varme vejr giver også risiko for sene angreb af brunrust, hvorfor midler med god rusteffekt foretrækkes. Propulse har relativ svag effekt mod rust, men hvor Propulse

alligevel ønskes anvendt, kan anvendes 0,4 l Propulse + 0,25 l Comet Pro/Orius.

I nogle marker med forfrugt hvede er der trods pløjning meldt om en del hvedebladplet. Her kan tilsættes Bumper eller anvendes løsninger med Prosaro/Proline Xpert/Proline. Propulse har også god effekt mod hvedebladplet.

Vær opmærksom på midlernes sprøjtefrister, hvor f.eks. Propulse senest må anvendes i vækststadium 61 og Bell og Viverda senest i vækststadium 69 hhv. 71.

Vækststadier: Den eksplosive vækst fortsætter. Det gennemsnitlige vækststadium er 55 (halv gennemskredet), mens de længst udviklede marker er begyndt at blomstre.

Bladlus: Det varme vejr har fremmet bladlus, og der er fundet bladlus i ca. 80 procent af observationerne med op til 80 procent angrebne strå. Bekæmpelse anbefales ved 40 procent angrebne strå eller ved 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse. I ca. 5 procent af markerne er der over 25 procent angrebne strå.

Anvend til bladlusbekæmpelse 0,1 kg Karate, 0,05 kg Kaiso Sorbie, 0,05-0,1 l Mavrik Vita eller 0,125 l Fastac. Hvis der er behov for bekæmpelse af hvedegalmyg anvendes i stedet 0,15-0,2 kg Karate eller 0,1-0,15 l Mavrik Vita.

VINTERBYG

Bygrust har bredt sig i den forløbne uge, og der er angreb af bygrust i ca. 40 procent af observationerne og i flere sorter. Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter indtil vækststadium 65 (blomstring) ved over 10 procent angrebne planter. Evt. svampebekæmpelse i vinterbyg er nu ikke længere aktuel i de fleste marker.

Skoldplet er fortsat mest udbredt, og i flere marker ses mere udbredte angreb trods det tørre vejr. Mest skoldplet er fundet i Frigg.

Ramularia er kun fundet i få tilfælde.

Det gennemsnitlige vækststadium er 66 (blomstring), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 71 eller mere (begyndende kerneudvikling).

Registreringen i den kommende uge er sidste registrering i vinterbyg.

TRITICALE

I registreringsnettet bedømmes kun i sorterne Neogen, Travoris og Cappricia. Der er denne uge fundet gulrust i ca. 35 procent af observationerne (1 - 100 procent angrebne planter). Der er fundet angreb i alle tre sorter.

Gulrust bekæmpes ved konstateret forekomst i modtagelige sorter indtil omkring vækststadium 65-71 (blomstring til kerneindhold vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse). Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,25 - 0,3 l Orius. Vær opmærksom på triazolreglerne, hvor der må anvendes op til 1,25 l Orius, såfremt der ikke anvendes andre triazoler, som er omfattet

af reglerne.

Der er fundet meldug i ca. 10 procent af observationerne. Meldug bekæmpes i vækststadium 61-65 (blomstring) ved over 75 procent angrebne planter.

Det gennemsnitlige vækststadium er 62 (begyndende blomstring), mens de længst udviklede marker er afblomstrede. Evt. svampebekæmpelse i triticales skal nu til at afsluttes.

I triticales foretages kun et begrænset antal registreringer.

Registreringen i den kommende uge er sidste registrering i triticales.

RUG

Rugen er nu under blomstring mange steder, og der skal kun holdes øje med evt. angreb af brunrust.

Det varme vejr fremmer brunrust. Evt. bekæmpelse er aktuel ved over 10 procent angrebne planter. Der er fundet brunrust i ca. 10 procent af observationerne med op til 20 procent angrebne planter.

Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes Prosaro eller Orius. Evt. bekæmpelse af brunrust er aktuel omkring en uges tid endnu.

VÅRBYG

Der er pt. overvejende svage angreb af svampesygdomme.

Bygbladplet er mest udbredt, og der er fundet angreb i ca. 10 procent af observationerne (0,01 - 30 procent angrebne planter). Kraftige angreb på enkeltplanter kan skyldes udsædsbåren smitte. Bygbladplet anbefales bekæmpet ved over 10 procent angrebne planter i meget modtagelige sorter (Laurikka, Crossway) og ved over 25 procent angrebne planter i modtagelige og delvis modtagelige sorter. Der er udløst bekæmpelse i enkelte marker.

Bygrust er kun fundet i 3 procent af observationerne (0,1 - 50 procent angrebne planter). Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter frem til vækststadium 65 (blomstring).

Skoldplet er kun registreret i 2 procent af observationerne (0,01 - 50 procent angrebne planter).

Til svampebekæmpelse i vårbyg omkring skridning kan anvendes 0,3 - 0,4 l Propulse + 0,25 l Comet Pro/Orius. Det er ikke muligt at vurdere risikoen for evt. angreb af Ramularia, og angreb i udbrud kan ikke bekæmpes. Kommer der ikke angreb af Ramularia, kan der også anvendes andre løsninger.

Det gennemsnitlige vækststadium er 35 (fanebladet tæt på at være synligt), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 51 (begyndende skridning).

Bladlusene har bredt sig i det varme vejr, og der er fundet bladlus i 55 procent af markerne med op til 100 procent angrebne strå. Bekæmpelse anbefales ved 40 procent angrebne strå eller ved 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse. I ca. 10-15 procent af markerne er der over 25 procent angrebne strå.

Angreb af bladlus på de tidlige vækststadier kan også overføre smitte med havrerødsotvirus. Ifølge tyske angivelser er udbyttetabet som følge af virusmitte dog minimal fra begyndende skridning af vårbyggen.

Kornbladbillelarver er også meget udbredte i flere marker og bekæmpes ved 0,5-1,0 larve pr. aksbærende strå indtil omkring begyndende skridning.

Anvend til skadedyrsbekæmpelse 0,15 kg Karate, 0,075 kg Kaiso Sorbie, 0,1 l Mavrik Vita eller 0,15 l Fastac. Mavrik Vita har ikke kornbladbiller på etiketten, men vurderes at have acceptabel effekt, såfremt der ikke er meget kraftige angreb. Udfør bladlusbekæmpelse før der opstår store kolonier med bladlus i bunden af afgrøden, da dette gør bekæmpelse vanskelig. Anvend godt med vand og omkring 200 l ved sprøjtning på tørre blade.

HAVRE

Der er angreb af meldug i ca. 5 procent af observationerne (10 - 30 procent angrebne planter) og angreb af havrebladplet (1-5 procent angrebne planter) i ca. 10 procent af observationerne. Meldug bekæmpes i vækststadium 37-65 ved over 50-75 procent angrebne planter. Hvis kun meldug er et problem, kan f.eks. anvendes Orius til bekæmpelse. Ved meget bygbladplet kan tilsættes Comet Pro eller anvendes Propulse.

Det gennemsnitlige vækststadium er vækststadium 35 (fanebladet tæt på at være synligt), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 47 (fanebladets bladskede åbner sig).

Bladlusene har bredt sig i det varme vejr, og der er fundet bladlus i 65 procent af markerne med op til 100 procent angrebne strå. Bekæmpelse anbefales ved 40 procent angrebne strå eller ved 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse. I ca. 10 procent af markerne er der over 25 procent angrebne strå.

Angreb af bladlus på de tidlige vækststadier kan også overføre smitte med havrerødsotvirus. Ifølge tyske angivelser er udbyttetabet som følge af virusmitte dog minimal fra begyndende skridning af havren.

Kornbladbillelarver er også meget udbredte i flere marker og bekæmpes ved 0,5-1,0 larve pr. aksbærende strå indtil omkring begyndende skridning.

Anvend til skadedyrsbekæmpelse 0,15 kg Karate, 0,075 kg Kaiso Sorbie, 0,1 l Mavrik Vita eller 0,15 l Fastac. Mavrik Vita har ikke kornbladbiller på etiketten, men vurderes at have acceptabel effekt, såfremt der ikke er meget kraftige angreb. Udfør bladlusbekæmpelse før der opstår store kolonier med bladlus, da dette gør bekæmpelse vanskelig. Anvend godt med vand og omkring 200 l ved sprøjtning på tørre blade.

I havre foretages kun et begrænset antal registreringer.

HVEDEGALMYG

Se link nedenfor og se plantenyt fra mandag [Mange hvedegalmyg i hvede flere steder](#), hvor der var over 120 hvedegalmyg pr. dag på ca. 1/3 af lokaliteterne. Tærsklen på 30 hvedegalmyg pr. dag er overskredet på ca. 40 procent af lokaliteterne. Hyppig hvededyrkning fremmer angreb, men tilfælde af kraftige angreb er også set i 1. års hvede. Der er således tidligere og kraftigere flyvning end normalt. Derudover er der gode æglægningsbetingelser. Evt. bekæmpelse er kun aktuell i vækststadium 43-61 (svulmning af fanebladets bladskede til begyndende blomstring). De længstudviklede marker er ikke længere modtagelige.

Arealet med vårhvede er i år højere end normalt. Få derfor også opsat hvedegalmygfælder i marker med vårhvede.

Se yderligere data på linkene herunder:

[Vinterhvede](#)

[Vinterbyg](#)

[Triticale](#)

[Rug](#)

[Vårbyg](#)

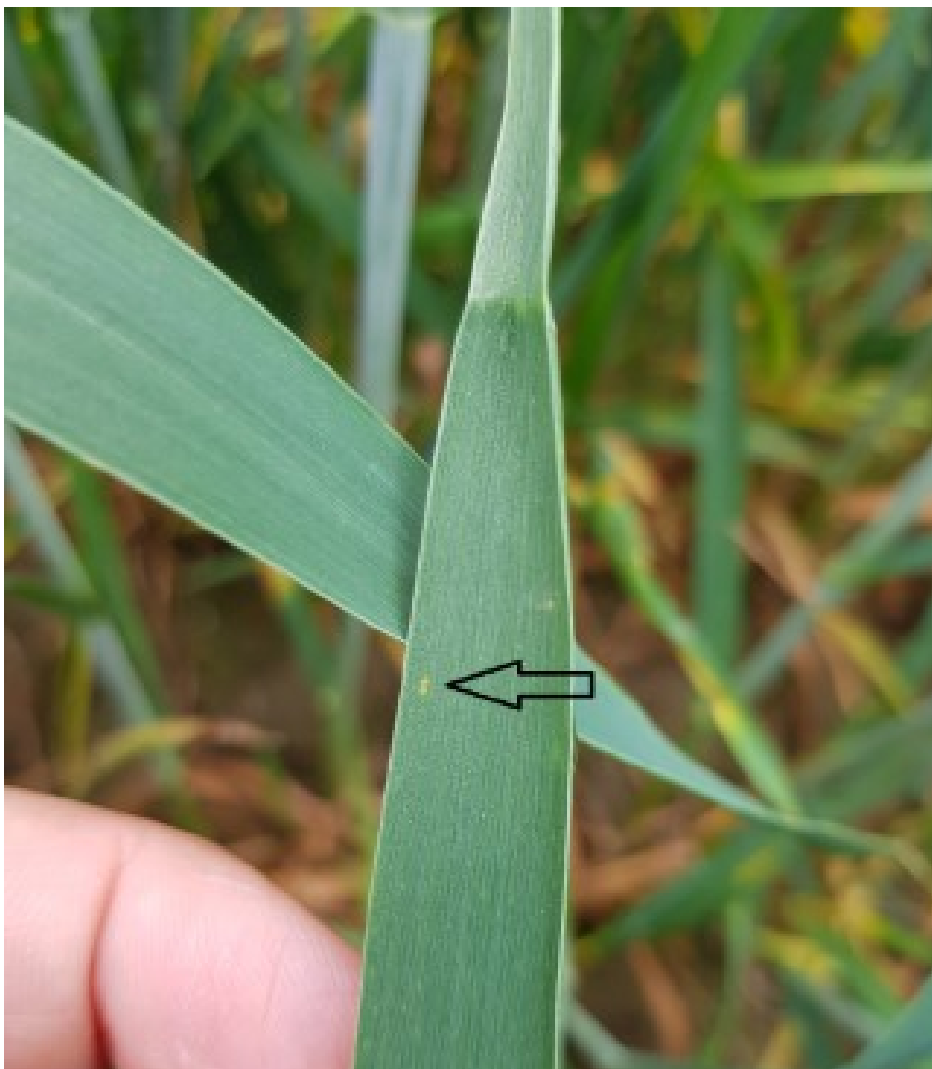
[Havre](#)

[Hvedegalmyg](#)

Billede 1. Gulrust i Kalmar fotograferet 28. maj 2018 af Lone Urbrand Larsen, Østdansk Landboforening.

Billede 2. Pustel af brunrust i hvede fotograferet 28. maj 2018 af Lone Urbrand Larsen, Østdansk Landboforening.

Billede 3. Bygbladplet (nettypen) i vårbyg fotograferet 28. maj 2018. Kraftige angreb på enkeltplanter kan skyldes udsædsbåren smitte af bygbladplet.

Billede 4. Når stakkene i byg fremkommer og bøjer sig, er det sværere at få afsat sprøjtevæsken på bladene.

Billede 5. Kig ind i vårbygmark med mange kornbladbillelarver fotograferet 28. maj 2018. Kraftig nedbør kan skylle mange af larverne af bladene.

Billede 6. Nærbillede af kornbladbillelarve fotograferet 28. maj 2018 af Irene Skovby Rasmussen, VKST.

ALM. RAJGRÆS

Der er fundet angreb af kronrust i ca. 45 procent af observationerne med op til 5 procent dækning. I enkelte marker er fundet meget meldug, og der er registreret op til 5 procent dækning.

Kronrust anbefales bekæmpet ved 0,1 procent dækning (få pustler pr. plante) til vækststadium 69 (afsluttet blomstring). Anvend til bekæmpelse 0,45 l Bell, 0,45 Viverda + 0,5 Ultimate S eller 0,3 Bell + 0,15 Comet Pro.

Meldug anbefales ikke længere bekæmpet. Der er ikke fundet sortrust.

Markerne er nu under skridning eller gennemskredet.

Se yderligere data på linket nedenfor.

[Alm. rajgræs](#)

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.